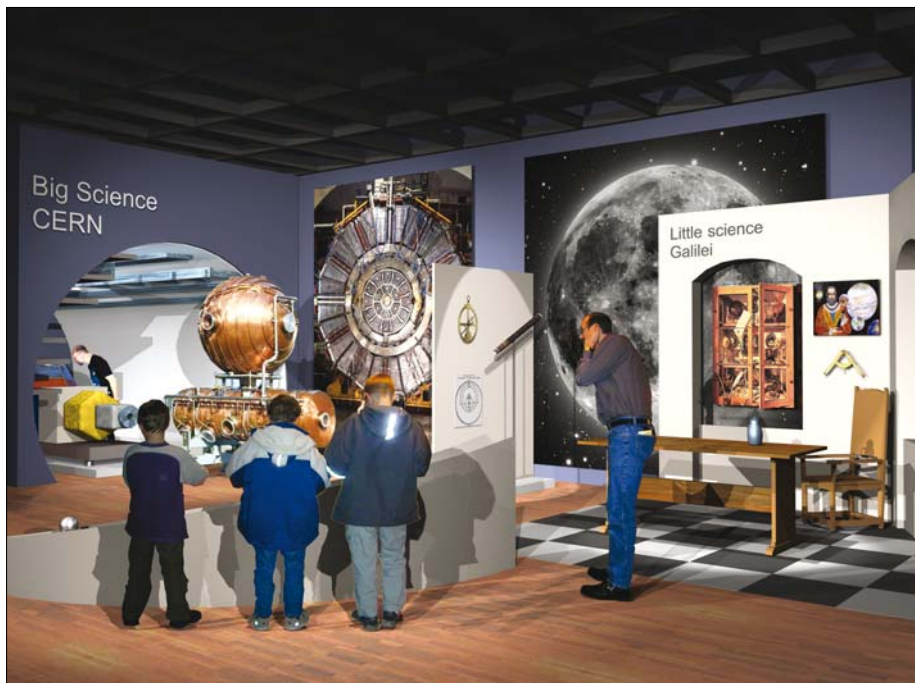

STENOMUSEEN 33

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER – MARTS 2006

Inspiratorium

Steno Museets medarbejdere er i fuld gang med at planlægge udstillingerne i det kommende oplevelses- og læringssted.

De sidste formalia vedr. tilladelser og økonomi i forbindelse med Steno Museets udvidelse er stadig ikke på plads. Så der sker ikke så meget med selve byggeprocessen i øjeblikket. Men det betyder ikke, at planlægningen af Inspiratoriums indretning ligger stille. Tværtimod.

Denne skitse illustrerer, hvorledes en antydning af Galileis arbejdsværelse kunne sammenstilles med en rekonstruktion af LEP-tunnellen med autentisk udstyr som et eksempel på udviklingen fra Little Science til Big Science. (Visualisering: Eskild Bjerre Laursen)

Projektgruppen, som skal forestå indretningen af Inspiratorium, gennemførte i efteråret 2005 en kritisk gennemgang af de oprindeligt foreslåede udstillingstemaer med henblik på at formulere fire overordnede temaer, ét til hver af salene til faste udstillinger. Målet var at nå frem til temaer, som kan sige noget centralt om naturvidenska-

Fortsættes side 10.

STENOMUSEN

udgives af Steno Museets Venner. Bladet udkommer 4 gange årligt. Det sendes til foreningens medlemmer, men kan frit hentes af alle i Museets foyer. Stof kan sendes til Steno Museet.

Redaktion:

Knud Erik Sørensen (ansv.)
kes@kes.dk

Aase Roland Jacobsen
aase.jacobsen@si.au.dk

Hanne Teglhus
hanne.teglhus@si.au.dk

Hans Buhl
hans.buhl@si.au.dk

Layout:

Knud Erik Sørensen

Tryk:

Clemenstrykkeriet, Århus.

Danmarks Videnskabshistoriske Museum

C.F. Møllers Allé 100
Universitetsparken, 8000 Århus C
Tlf: 8942 3975, Fax: 8942 3995
E-mail: stenomuseet@si.au.dk
Web: www.stenomuseet.dk

Åbningstider: tirsdag-fredag kl. 9-16
lørdag-søndag kl. 11-16
mandag lukket

Steno Museets Venner indkalder til ordinær generalforsamling
onsdag den 22. marts 2006 kl. 19.30 på Steno Museet

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer.
2. Formandens beretning.
3. Fremlæggelse af regnskab.
4. Kontingent.
5. Orientering om aktiviteter på Steno Museet.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer.

Den nuværende bestyrelse består af Bjarning Grøn (formand), Hans Buhl (næstformand), Poul Gade (kasserer), Knud Erik Sørensen (redaktør), Palle Toftthøj Nielsen (sekretær). På valg er Hans Buhl og Knud Erik Sørensen.

7. Valg af bestyrelsessuppleanter.
Nuværende suppleanter er John Frentz og Bjarne Møller-Madsen.
8. Valg af revisor og revisorsuppleant.
Nuværende revisor er Ole Knudsen, og revisorsuppleant er Jesper Lützen.
9. Eventuelt.

Efter generalforsamlingen vil planetarieleder Ole J. Knudsen fortælle om og demonstrere nogle af planetariets mange muligheder og bagefter give en prøve på en af planetariets undervisningsforestillinger.

Bestyrelsen

Hvis Solen nu forsvandt ...

Steno Museets vinterferie stod i Solens tegn. Der blev lagt op til solformørkelsen 29. marts med et hav af aktiviteter, der handlede om alt det, vi ved om Solen og alt det, den betyder for os.

Vinterferien

Hele familien kunne deltage i *Expedition Sol* fra post til post rundt i museet. Man kunne møde en albinosol-sort, en mannequin i henholdsvis burka og bikini og svare på spørgsmål om Solens gavnlige og skadelige virkninger på huden. Der var modeller af sol, måne og jord og en opfordring til at give et bud på størrelsen mellem dem. Dertil kom spørgsmål om Solens farvespekter, om solgens Ra, om muligheden for at tegne et kort over Solen osv.

Blev man træt af at jage poster og viden, kunne man slå sig ned ved bordet, hvor der blev fabrikeret sol-uroer. Hele ugen kunne børn male sol, måne og Jorden. Fummelfingrede forældre og bedste-forældre hjalp til med at slå knuder på den tynde sytråd, der skulle holde jord, måne og sol fast til deres pinde og i kredsen om hverandre. Kneb

Det var også muligt at lave sin egen smukke sol-uro i vinterferien (Foto: Hanne Teglhus)

det med at få balance i universet, så var praktikanten Inger Lykke Priess, der passede sol-uro-værkstedet hele ugen, klar til at hjælpe.

Havde man ikke lyst til at male himmellegemer, var der mulighed for at se og høre om dem i planetariets bløde stole. Forestillingerne *Vinterstjerner*, *Stjernemusik* og *Planetdansen* spillede, og derudover var der hver dag fortællingen *Nu går Solen sin vej* for de mindste. Det var museumsinspektør Mette Kia Krabbe Meyer, der bød de mindste og deres familier velkommen under planetari-

ets kuppel. I anledning af vinterferiens tema var den ikke nattemørk med funkende stjerner, men solbeskinnet og med regnskovsløv. Man skulle dog ikke ret langt ind i fortællingen, før lyset langsomt forsvandt, og der blev lagt op til en snak om solformørkelse. Mange børn ville gerne give deres besyv med, da der blev vist billeder af solvognen, og ligeså mange ville gerne være med til at skabe en solformørkelse ved hjælp af oppustelige sol-, måne- og jordbolde samt en lom-melygte.

Fortsættes side 11.

Spørgsmål til videnskabsministeren

Nedenstående læserbrev af museumsdirektør Kurt Møller Pedersen og museumsinspektør Mette Kia Krabbe Meyer, Steno Museet, er trykt i Jyllandsposten 30. januar 2006. Der er i skrivende stund ikke modtaget noget svar.

Hvorfor skal børn og unge ikke have gratis adgang til de naturvidenskabelige museer? Naturvidenskab er også kulturarv, og de naturvidenskabelige museer et vigtigt forum for dannelse og debat.

Kulturminister Brian Mikkelsens lov om gratis adgang til besøgende under 18 år på alle statsanerkendte museer og statsmuseer under Kulturministeriet trådte i kraft 1. januar 2006, og her i begyndelsen af året melder både Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst om en stigning i besøgstallet. Regeringen kan være tilfreds. Den unge generations kendskab til den fælles kulturarv styrkes, således som målet blev formuleret i regeringsgrundlaget i februar 2005.

Tillad os alligevel i denne stund at komme lidt malurt i bægeret ved at spørge, hvorfor det kun er de statsanerkendte museer eller statsmuseer under Kulturministeriet, der regnes for kulturbærende? Hvorfor tæller museer som Statens Naturhistoriske Museer, Medicinsk Museion og Steno Museet, der hører under Videnskabsministeriet, ikke med? Et samlet udspil fra begge ministerier om gratis adgang for børn og unge ville have udelukket tvivl om, at regeringen er opmærksom på hele vores kulturarv og ikke kun en del af den.

De naturvidenskabelige museer undergår i disse år en spændende forandring. I stedet

for at eksponere naturvidenskabens historie som en række opdagelser fortæller museerne nu også om, hvordan naturvidenskaben har ændret vores liv og vores måde at tænke på. Avanceret transport-, kommunikations- og produktionsteknologi, en kompleks lægevidenskab og en kemisk industri er alt sammen fænomener, der ikke blot præger vore daglige rutiner, men også ændrer vor opfattelse af tid og rum, levende og dødt. Børn og unge skal have mulighed for at opleve og diskutere naturvidenskaben, og man kan spørge, hvorfor regeringen ikke mener, det skal ske gennem en perspektiverende museal formidling?

Museerne under Videnskabsministeriet danner rammer om opinionsdannende udstillinger og formidling, om foredrag og debatter, og de er aktive medspillere i udviklingen af naturvidenskabelige kompetencer for elever på alle trin i uddannelsessystemet. Det sidste burde ikke mindst interessere videnskabsministeren, der i en kronik i Jyllands-Posten har opfordret til, at “forkæle de hårde, mere teknisk-naturvidenskabelige fag, så de bliver superattraktive for de unge.”

Både når det gælder om at fremme den demokratiske indflydelse på den teknisk-naturvidenskabelige udvikling og om at rekruttere unge til de naturvidenskabeligt prægede uddannelser, vil det være oplagt at trække på de naturvidenskabelige museers indsats. Videnskabsministeren har derfor også et ansvar for, at unge under 18 år er levende optaget af den kulturarv og den debat, der findes og udfolder sig på de naturvidenskabelige museer. ◇

Donation fra Kort og Matrikelstyrelsen

Mag. art. Bente Kjær var i efteråret 2005 ansat på Steno Museet til at registrere den store donation fra Kort og Matrikelstyrelsen. Her fortæller hun om arbejdet.

En stor del af den imponerende samling, som Steno Museet i foråret 2005 modtog fra Kort og Matrikelstyrelsen, fremover forkortet KMS, er nu ved at være registreret og sat på magasin.

Det har været et rent slaraffenland at pakke de mange genstande ud og finde fornemme gamle instrumenter fra Europas ypperste instrumentmagere, samt effekter, der fortæller historien om Danmarks kortlægning.

Med en humanistisk uddannelse i bagagen har det ofte været vanskeligt at vide, hvad disse geodætiske instrumenters præcise betegnelse er, hvad de er blevet brugt til, og hvor og hvornår de er fra. Med hjælp fra museets ansatte, faglitteratur, samt diverse kilder på Internettet, er det alligevel lykkedes at få svar på de fleste spørgsmål.

Der dukker mange interessante ting frem, og et par af de mest spændende vil med billedforlæg blive vist og omtalt i artiklen her.

Thomas Bugges kobbertrykplade

“Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab” fik i 1757 pålagt ansvaret for den første systematiske kortlægning af Danmark. Efter fransk forbillede blev der foretaget triangulation med Rundetårn som det første punkt i triangulationsnettet. Efterhånden kom nettet til at dække hele Københavns Amt, og allerede i 1758 kunne Peder de Kofod (1728-

Foto 1. T. Bugges kobbertrykplade over København 1766. (Foto: Bente Kjær)

1760) fremstille det første kort, der dækkede området.

Videnskabernes Selskab ansatte i 1762 Thomas Bugge (1740-1815) som landmåler, og han ledede igennem de næste 50 år hele kortlægningen af Danmark. Et af de første arbejder af Bugge er at finde blandt effekterne fra KMS. Det er en kobbertrykplade, der måler 29 × 20,5 cm. På pladen findes følgende inskription: “Egnet omkring Kjøbenhavn ved T. Bugge Aar 1766”. Målestoksforholdet er “1:5000 Allen”.

I bogen *Hvordan Danmarks kortet kom til at ligne Danmark*, skriver Keld Nielsen om et kort trykt på kobbertrykpladen: “Kortet er ikke resultatet af Bugges indledende landmålingsøvelser, men sandsynligvis et prøvekort, man lod fremstille inden starten på den egentlige kortproduktion”.

Kortet dækker området fra den nordlige del af Amager til Københavns Havn, Charlottenlund og op til Dyrehaven. De større sted-

navne er trykt, mens mindre stednavne ser ud at være håndskrevne. Kultursignaturene er tegnede, og det er interessant at se de mange møller, der er placeret rundt om Københavns havn.

Hvem kobberstikkeren er, vides ikke med sikkerhed. Muligvis er det de to franskmænd Martin og C.A. Guiter, som Videnskabernes Selskab måtte tilkalde til at varetage stikningen af kobbertrykpladerne. Eller også er det Thomas Bugge, der personligt har forestået stikningen. Er det de franske kobberstikkere, forklarer det måske stavfejlten med de to l'er i "Allen".

Opmålingerne blev foretaget ved hjælp af jernmålekæder, og en sådan findes også blandt effekterne fra KMS.

Foto 2. Målekæde af jern. (Foto: Bente Kjær)

Kæden består af 50 jernstænger, der hver er 1 fod lang (31,4 cm). Kæden afsluttes i hver ende af øskener i messing.

Videnskabernes Selskab kunne i 1768 påbegynde udgivelsen af det første komplette kort over Danmark, fordelt over 17 kortblade. De mange opmålingsresultater og kort blev opbevaret og transporteret i kortkasser, og en sådan er Steno Museet muligvis kommet i besiddelse af. Kortkassen er fra omkring år 1800 og er 95 cm lang og 40 cm høj. Den

Foto 3. Tromleformet transportkasse af læderbeklædt træ. (Foto: Bente Kjær)

er udført i træ beklædt med læder og holdes sammen af smedejernsbeslag. Desuden har den bæregreb og lås. Kortkassens læderbeklædning er beskadiget, og træet er fyldt med ormehuller, så det vil derfor være tilrådeligt, at den hurtigst muligt konserveres, så den kan bevares til glæde for kommende generationer.

Terrestrisk kikkert fra G. & S. Merz in München

Landmålerne gjorde brug af forskellige instrumenter til opmåling og triangulering i marken, og blandt effekterne fra KMS er der en mængde meget fine instrumenter: dioptrere, teodolitter og kronometre fra omkring år 1800 og frem til vore dage.

Det mest overraskende instrument er uden tvivl en terrestrisk kikkert i messing, der

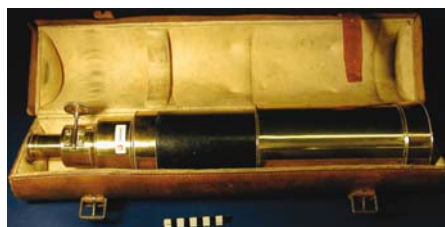

Foto 4. G & S Merz terrestrisk kikkert af messing i læderetui. (Foto: Bente Kjær)

opbevares i et formetui af læder foret med vaskeskind. Kikkerten er fra instrumentmagerne "G. & S. Merz in München". Firmaet, der bestod af faderen Georg Merz og sønnen Sigmund Merz, benyttede signaturen i tidsrummet fra 1861 til 1882, så kikkerten må være blevet produceret i denne periode. Er kikkerten placeret i sit etui, er dens længde 62 cm, men tager man den ud, opdager man, at det er muligt at forøge længden med ikke mindre end 5 led, så den maksimale længde bliver 138 cm.

Dessinatørkæden og andre distinktionstegn

I 1842 blev det kartografiske arbejde flyttet fra Videnskabernes Selskab til Generalstabens topografiske Afdeling. Generalstaben var i besiddelse af særlig uniformseffekter og distinktionstegn, deriblandt dessinatørkæden. Desværre er det uvist, hvornår Generalstaben indførte brug af kæden, og man kender heller ikke årsagen til dens opståen. Undersøgelser i Hærens Arkiv og Tøjhusmuseet har alle været uden resultat, men man ved, at betegnelsen dessinatør blev anvendt om de ældste og dygtigste opmålere og korttegnere. Omkring 1815-20 fik disse dessinatører tilladelse til at bære et særligt distinktionstegn, nemlig den omtalte kæde.

Foto 5. Tegning af dessinatør fra generalstaben fra midten af 1800-tallet (E.O. a. Hedegaard; Generalstabens Guidekorps 1968). (Foto: Bente Kjær)

Foto 6. Lille forgyldt skjold til dessinatørkæden. (Foto: Bente Kjær)

Kæden, der udstrakt måler 35 cm, har et lille vedhæng samt to forgyldte skjolde, et med det kongelige monogram og et med heraldiske attributter. Blandt effekterne fra KMS findes et skjold med kong Chr. X' s monogram. Skjoldet er en del af den sidste udgave af kæden, da den officielt udgik i 1958.

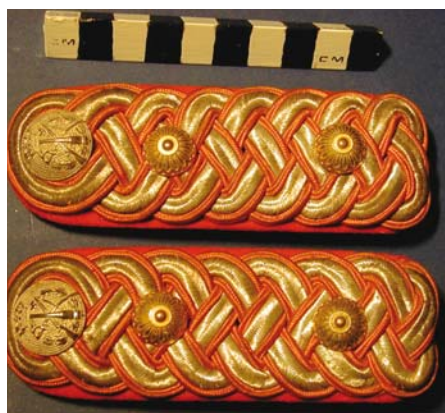

Foto 7. Skulderstropper af flettet sølvtråd til generalstabsuniform. (Foto: Bente Kjær)

Foto 8. Pompon af sølv fra chakot med Frederik VIII's monogram. (Foto: Bente Kjær)

Foto 9. Samling af armbind med Geodætisk Instituts logo. (Foto: Bente Kjær)

Sammen med skjoldet er opbevaret et par flettede sølvskulderklapper og en pompon i sølv med kong Frederik den VIII's monogram. Pomponen har siddet på chakoten, der var en høj, stiv militær hovedbeklædning, som generalstaben anvendte til sorte gallauniformer. De flettede sølvskulderklapper har sammen med en krave med sølvspejl prydet gallauniformen, og både den gamle dessinatørkæde, pomponen og de flettede skulderklapper var særlige værdighedstegn, som generalstaben anvendte.

Lidt mere enkelt blev det i 1928, da "Den danske Gradmåling" og "Generalstabens topografiske Afdeling" blev sammenlagt til "Det Geodætiske Institut". Uniformsetiketten fra denne periode udgjorde kun et armbind med Geodætisk Instituts monogram på rød bund. Museet kom i besiddelse af ikke færre end 30 armbind fra KMS.

I alt 26 portrætter af geodæter, der gennem tiden har deltaget i kortlægningen af Danmark, var en del af donationen fra KMS. Med hjælp fra Statsgeodæt Frede Madsen fra KMS har det været muligt at sætte navn på samtlige billeder, med portrættet af H.C. Schumacher (1780-1850) som det tidligste og portrættet af N. E. Nørlund (1885-1981) som det sidste i rækken.

Pladsforholdene i museets magasiner

Ikke alle genstandene fra KMS er endnu pakket ud og registreret. Eksempelvis befinder de mange gamle kobbertrykplader med kortoptegnelser fra hele Danmark sig sammen med en lang række litografiske sten stadig på fjernmagasinet. Det er tvivlsomt, om der kan findes plads til disse effekter, før der sker en forbedring af pladsforholdene i museets magasiner. ◇

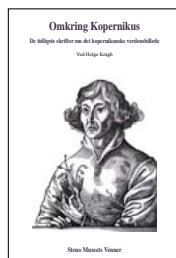
Steno Museets Venner udgiver ny bog: *Omkring Kopernikus*

Professor Helge Kragh, Steno Institutet, er forfatter til denne bog om de tidligste skrifter om det kopernikanske verdensbillede.

Publikationen indeholder versioner på dansk af uddrag af tre af de væsentligste kilder til den kopernikanske kosmologi fra første halvdel af 1500-tallet. Ingen af disse skrifter har tidligere været udgivet på dansk. Kilderne er i indledningsafsnittet sat ind i en historisk ramme, der bl.a. indeholder oplysninger om tilblivelseshistorien for Kopernikus' hovedværk *De revolutionibus*. Det er imidlertid kilderne, der er hovedsagen i bogen.

De starter med manuskriptet *Commentariolus*. Derefter følger dele af Rheticus' skrift *Narratio prima*. Fra selve *De revolutionibus* bringes centrale dele af første bog.

Omkring Kopernikus er på 96 sider og koster 75,00 kr. Den er boggave til medlemmer af Steno Museets Venner 2006, men kan ivotrigt købes i Steno Museets butik eller bestilles ved henvendelse til museet på telefon 8942 3975. Bestilling kan også ske ved via en email til stenomuseet@si.au.dk.

Dansk Naturvidenskabs Historie, bind 3 og 4

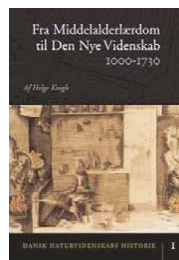
I fortsættelse af præsentationen i Stenomusen 32 omtales her bind 3 og 4 af firebindsværket *Dansk Naturvidenskabs Historie* udgivet på Aarhus Universitetsforlag.

Bind 3 dækker perioden fra 1850 til 1920, hvor naturvidenskaben for alvor satte sit præg på danskernes hverdag. Det moderne verdensbillede satte nye rammer for erkendelsen, og videnskaben fandt nye anvendelser overalt i samfundet. Det var en verden i forandring, en verden med røntgenstråler, evolutionslære, elektrisk lys og margarine.

Bind 4 starter i 1920'erne, hvor dansk naturvidenskab endnu kun spillede en beskedent rolle i samfundsøkonomien. Bogen følger udviklingen frem til 1960'erne, en periode, som var karakteriseret ved fortsat internationalisering og hastigt voksende investeringer i naturvidenskabelig forskning og uddannelse.

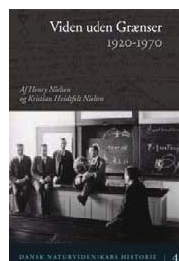
Lys over Landet 1850-1920

(Dansk
Naturvidenskabs
Historie 3)
Redigeret af Peter C.
Kjærgaard.

Viden uden grænser 1920-1970

(Dansk
Naturvidenskabs
Historie 4)
Redigeret af Henry
Nielsen og Kristian
Hvidtfelt Nielsen.

Inspiratorium

Fortsat fra forsiden.

bens væsen og udvikling, såvel som de forandringer den har skabt i hverdagsliv og verdenssyn. Samtidig var det et krav, at temaerne skal være tværvideenskabelige, samt at Inspiratorium, som det hele tiden har været meningen, kommer til at bestå af en ligelig blanding af museal udstilling og interaktivitet. Dette arbejde har nu ført til følgende temaer:

Little Science – Big Science

Formålet med dette tema er at give indblik i naturvidenskabens organisation gennem tiderne. Det vil specielt fokusere på, at naturvidenskabens tidligere bestod af enkeltpersoners bidrag, mens den siden midten af 1900-tallet i vid udstrækning er blevet bedrevet i store grupper, som benytter sig af kostbart og ofte stort udstyr.

Udstillingen tænkes udformet som tre scenografiske miljøer, der giver et indtryk af hver sin tid/forskningstradition. *Big Science* vil således blive illustreret med et ca. 10 meter langt udsnit af den såkaldte LEP-accelerator fra CERN, som museet erhvervede, da den blev nedlagt for et par år siden.

Mennesket og maskinen

Med dette tema vil vi sætte mennesket i centrum. Men perspektivet vil være, at det i den moderne verden er umuligt at forestille sig et liv uden teknologi.

Teknologien er så integreret i vores tilværelse, at det bliver stadigt vanskeligere at opretholde skellet mellem krop og teknologi, dels fordi teknologien ændrer ver-

den omkring os og dermed vores opfattelse af tid og rum, dels fordi teknologi i stadig højere grad er blevet en del af kroppen i form af proteser, pacemakere eller avanceret medicin. Temaet vil komme til at indeholde en lang række interaktive opstillinger, hvor gæsten får mulighed for at eksperimentere med sin egen krop.

Uden mål og med

Hvordan bliver varme til temperatur? Land til kort? Og stoffer til grundstoffer? For ikke at tale om krop til anatomi? Symptomer til sygdomme?

Tanken med dette tema er at tage fat i naturvidenskabens væsen ved at kikke på forbindelsen mellem fænomenerne i sig selv og naturvidenskabens beskrivelse af dem. De to centrale aspekter i dette forhold er dels den naturvidenskabelige observation eller måling, dels processen med at gå fra fænomenet, dvs. den ubeskrevne natur, til den indsigtsgivende abstraktion, dvs. begrebet om fænomenet eller teorien.

Udstillingen bygges op omkring en række interaktiviteter, som tager afsæt i gæstens egne erfaringer med målinger.

Fra mælkevej til molekyle

Dette tema er motiveret af, at naturvidenskabens i stadig stigende grad er med til at forme vore forestillinger om verden, altså vort "verdensbillede".

Formålet med temaet er at skabe forundring – og eftertanke – over den verden, der åbner sig for os i naturvidenskabens billeder. Vi ser ikke længere blot det, vi kan opfatte med vore egne øjne, men også fjerne galakser, planeters overflade, celler, usynlig

stråling og elementarpartikler. Forundringen skal imidlertid ledsages af en refleksion over, hvordan videnskabens indsigt påvirker vores opfattelse af verden, og hvilke dilemmaer, det stiller os over for.

Det videre arbejde

I den kommende tid vil der blive udarbejdet mere detaljerede synopsis for de fire ho-

vedtemaer, som vil blive sendt til høring hos relevante fagpersoner. Samtidig med dette går projektgruppen i gang med et pilotprojekt, hvor en del af temaet om “Mennesket og maskinen” vil blive udarbejdet i fuld detalje for at få afklaring på de utallige udstillingstekniske spørgsmål, som vil gælde for hele udstillingen. *hb*

Hvis Solen nu forsvandt ...

Fortsat fra side 3.

Vinterferien bød også på *Leg med Eksperimenter*. Børn og andre pilfingre kunne lege sig gennem eksperimenter og samtidig blive overraskede og forundrede. Hvordan kan bolden holde balancen på luftstrømmen? Hvorfor triller keglen op ad bakke?

Vinderne af *Expedition Sol* i vinterferien var Rune Andersen (8 år) og Laura Skov (9 år).

Expedition Sol for alle skoleklasser

Frem til solformørkelsen 29. marts kan alle skoleklasser deltage i skattejagten *Expedition Sol*. Der er udarbejdet niveaudelte opgaveark for 4.-6. klasse og 7.-10. klasse. Opgaverne kan hentes fra museets hjemmeside www.stenomuseet.dk/skoletj. Hvis man ønsker et længere ophold på museet, kan vi anbefale en forestilling i planetariet: *Stjernemusik og Planetdans* eller den nye undervisningsforestilling *Når Solen går i sort*.

Himmellegerne bevæger sig i forhold til hinanden; det kan vi regne os frem til og følge med i. Under en solformørkelse vil man kunne opleve det øjeblik, hvor sol, må-

Mette Kia og børnene får Jorden med Månen til at rotere om Solen. (Foto: Morten Skydsgaard)

ne og jord står på linje. Husk at købe briller med sikre solfiltre.

God solformørkelsesdag – vejret kan vi desværre ikke garantere for!

mkkm og arj

Indtil ultimo august 2006

Aktuel særudstilling: *Fra land til kort – en udstilling om landmålingens og korttegnings historie.*

Januar til september 2006

Spændende eksperimenter i udstillingerne og museets skolestue.

Indtil 29. marts 2006

Nedtælling til forårets solformørkelse. Tag på *Expedition Sol* rundt på museet.

Onsdag 15. marts kl. 20 og kl. 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Om solformørkelsen den 29. marts.* Hvad kan vi forvente at se den 29. marts og astronomien bag fænomenet formørkelser.

Onsdag 22. marts kl. 19.30

Generalforsamling i Steno Museets Venner. Se nærmere information side 2 i dette blad.

Onsdag 29. marts kl. 19.30 (NB: onsdag)

Foredrag i Jydsk Medicinhistorisk Selskab på Steno Museet.

Torsdag 13. april kl. 20 og kl. 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Forårshimlen.* Stjernemyter om forårets himmel. Aftenen slutter med musik under stjernehimlen.

Torsdag 9. maj kl. 19.30

Generalforsamling og foredrag i Jydsk Medicinhistorisk Selskab

Lørdag 13. maj kl. 20 og kl. 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *På rejse i badlands.* Indianske himmelmyter med musik under stjernerne.

Søndag 11. juni kl. 20 og kl. 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Sommerhimlen.* Sommerens stjernehimmel. Aftenen slutter med lidt musik.

Påsken og pinsen på Steno Museet

Steno Museet holder åbent i påsken og pinsen. Dog er museet lukket hver mandag også 2. påskedag (17. april) og 2. pinsedag (5. juni).